

УДК 37.02:338:356

Наталія ЛЕВЧУК,

*Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького***ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ УПРАВЛІННЯ
ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

У статті розкривається зміст педагогічних умов, за яких процес розвитку економічної компетентності майбутніх керівників органів охорони державного кордону проходить ефективно. Зокрема, виокремлюються пріоритетні педагогічні умови: реалізація міждисциплінарного підходу в підготовці майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України щодо здійснення фінансово-економічної діяльності; застосування у підготовці майбутніх магістрів до здійснення фінансово-економічної діяльності освітніх технологій імітаційного моделювання; індивідуалізація фінансово-економічної підготовки майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України з використанням можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: економічна компетентність, педагогічні умови, міждисциплінарний підхід, імітаційне моделювання, індивідуалізація, інформаційно-комунікаційні технології.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У структурі компетентностей майбутніх магістрів-прикордонників чільне місце належить блоку професійних компетентностей, необхідних для ефективного вирішення фінансово-економічної проблематики в діяльності органів управління Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ). Аналіз досвіду розвитку таких компетентностей в умовах вищого військового навчального закладу свідчить про наявність суперечностей, зокрема між:

наявністю потенціалу професійно спрямованих навчальних дисциплін щодо розвитку економічної компетентності у майбутніх магістрів та низьким рівнем їх міждисциплінарної інтеграції;

необхідністю реалізації вимог щодо забезпечення практичної спрямованості фінансово-економічної підготовки майбутніх магістрів управління органів ДПСУ, та недостатнім використанням потенціалу контекстного навчання;

нормативними вимогами щодо впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання у вищій військовій школі та недостатньою розробленістю методичних рекомендацій щодо використання їх інтерактивного потенціалу.

З метою усунення зазначених суперечностей постає проблематика пошуку та розробки педагогічних умов розвитку економічної компетентності у майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. У вітчизняній теорії та практиці чимало педагогів, психологів, економістів досліджувало педагогічні умови розвитку економічної компетентності відповідно до певних кваліфікацій, а саме: Т. Бурлаєнко (майбутніх менеджерів освіти) [1]; С. Вітер (молодших спеціалістів у процесі фахової підготовки в агротехнічних коледжах) [2]; В. Дивак (директорів загальноосвітніх навчальних закладів) [6]; Н. Овсюк (старшокласників) [13]; Ю. Пузієнко (студентів) [15]; О. Таїров (майбутніх журналістів) [18]; К. Тушко (майбутніх офіцерів-прикордонників) [19].

Результати аналізу наукових праць свідчать, що науковці приділяють особливу увагу визначенню оптимальних педагогічних умов фор-

мування та розвитку економічної компетентності майбутніх фахівців шляхом створення професійно-мотиваційного середовища, вдосконалення змісту і методики навчання відповідно до майбутнього професійного спрямування, застосування інтерактивних технологій у підготовці, залучення тих, що навчається у квазіпрофесійну діяльність на основі ділових та рольових ігор, активізації самоосвітньої діяльності. Проте, незважаючи на вагомі наукові результати цих досліджень, поза увагою дослідників залишилася проблема виявлення й обґрунтування педагогічних умов розвитку економічної компетентності майбутніх магістрів управління органів ДПСУ.

Метою статті є обґрунтування та визначення змісту педагогічних умов розвитку економічної компетентності у майбутніх магістрів управління органів ДПСУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Педагоги розглядають педагогічні умови як комплекс взаємодоповнюючих, взаємопов'язаних і взаємообумовлених заходів, що створюють сприятливі основи в освітньому процесі для найбільш ефективного його протікання і забезпечують успішне вирішення поставленого і проєктованого завдання [3; 10; 12; 14]. Враховуючи існуючі погляди щодо важливості комплексного впливу педагогічних умов на розвиток досліджуваної нами якості, підхід щодо їх виявлення передбачав обов'язкове врахування компонентів структури економічної компетентності слухачів [9].

В основу підходу було покладено визначення за результатами констатувального етапу експерименту причин низького вихідного рівня розвиненості мотиваційного, когнітивного, операційного, особистісного компонентів економічної компетентності майбутніх офіцерів управління органів ДПСУ та перспективних кроків щодо їх подолання як потенційних педагогічних умов. З використанням методів емпіричного дослідження (спостереження, опитування слухачів та офіцерів керівного складу органів ДПСУ в період навчання на курсах підвищення кваліфікації, опрацювання нормативних вимог тощо) нами було сформовано перелік з чотирнадцяти педагогічних умов.

Для встановлення рівня значущості кожної педагогічної умови виявленого переліку проводилося їх експертне оцінювання

провідними фахівцями фінансово-економічних підрозділів органів управління. За результатами експертної оцінки встановлено, що найбільші значення вагових коефіцієнтів отримали такі педагогічні умови:

реалізація міждисциплінарного підходу в підготовці майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України щодо здійснення фінансово-економічної діяльності;

застосування у підготовці майбутніх магістрів до здійснення фінансово-економічної діяльності освітніх технологій імітаційного моделювання;

індивідуалізація фінансово-економічної підготовки майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України з використанням можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Успішна реалізація виявлених педагогічних умов потребує чіткого з'ясування їх змістовно-процесуальних аспектів у контексті логіки розвитку економічної компетентності майбутніх магістрів в умовах вищого військового навчального закладу (далі – ВВНЗ).

Обґрунтовуючи першу педагогічну умову про необхідність реалізації міждисциплінарного підходу, нами було враховано, що фінансово-економічна діяльність має інтегративний характер та охоплює, як предметну, так і управлінську сфери. Це створює підстави для інтеграції змісту фінансово-економічної підготовки слухачів ВВНЗ. У якості навчальних дисциплін, які можуть бути включені в інтеграційний проект, виступають “Фінансово-економічна діяльність ДПСУ”, “Тилове забезпечення органу охорони державного кордону”, “Наукові основи управління”, “Управління повсякденною діяльністю органу охорони державного кордону”, “Управління оперативно-службовою (бойовою) діяльністю”. Саме ці дисципліни забезпечують цілеспрямовану підготовку майбутніх магістрів управління органами ДПСУ до здійснення фінансово-економічної діяльності. Принципово важливим є те, що їх інтеграція є результатом методологічно виваженого проектування системних фінансово-економічних знань.

Системоутворюючим статусом наділена навчальна дисципліна “Фінансово-економічна діяльність ДПСУ”. Метою її вивчення є

забезпечення оволодіння слухачами системою знань та вмінь щодо сутності механізмів організації і ведення фінансово-економічної діяльності ДПСУ, що мають забезпечити повноцінну життєдіяльність правоохоронного органу спеціального призначення, виконання ним функцій з охорони і захисту державного кордону. Основні завдання даної навчальної дисципліни полягають у висвітленні основних понять щодо бюджету, бюджетної системи, бюджетного процесу України, сутності та змісту фінансово-економічної діяльності ДПСУ, зокрема порядку організації фінансового планування і складання проектів кошторисів доходів і видатків органів ДПСУ, порядку організації та проведення контрольних заходів фінансово-економічної діяльності відомства. За результатами її вивчення слухачі набувають ключових економічних компетентностей з питань: бюджету та бюджетної системи України; організації та ведення фінансово-економічної діяльності в ДПСУ; кошторису бюджетної установи; нарахування грошового забезпечення військовослужбовцям та заробітної плати працівникам ДПСУ; контролю фінансово-економічної діяльності ДПСУ.

Розвиток компетентностей щодо запровадження наукових підходів до управління, інноваційного та творчого мислення під час виконання завдань з охорони державного кордону, здійснення ефективного керівництва органами (підрозділами) прикордонного відомства в будь-яких умовах обстановки забезпечує вивчення дисципліни “Наукові основи управління”. Ці основи дають змогу слухачам підходити до управління органами Держприкордонслужби як до системи, яка є часткою системи державного управління. Висока професійна підготовка магістра забезпечується знанням фундаментальних питань теорії управління і своєчасної реалізації досягнутих результатів на практиці, і направлена на успішне виконання оперативно-службових (бойових) завдань з охорони державного кордону.

У професійній підготовці слухачів з курсу командно-штабної та адміністративної діяльності провідне місце займає навчальна дисципліна “Управління повсякденною діяльністю органів охорони державного кордону”. Результатом вивчення даного курсу є підготовка

слухача щодо забезпечення ним успішного виконання оперативно-службових завдань щодо охорони державного кордону, підтримання рівня готовності до виконання завдань за призначенням, нормальних умов життєдіяльності структурних підрозділів, дотримання правових основ оперативно-службових дій ДПСУ. У рамках вивчення цієї дисципліни розглядається фінансове забезпечення підготовки персоналу, яке представлено системою заходів, які організують та проводять з метою своєчасного та повного забезпечення процесу навчання коштами. Дане забезпечення складається з: планування фінансування; витребування та одержання коштів; одержання коштів; зберігання коштів; економних й доцільних витрат коштів; контролю за використанням коштів; обліку та звітності.

Комплексне та повне розуміння слухачами особливостей організації і ведення фінансово-економічної та господарської діяльності в ДПСУ забезпечується побудованими на основі міждисциплінарного підходу навчальними дисциплінами “Тилове забезпечення органів охорони державного кордону”, “Фінансово-економічна діяльність ДПСУ”. Як відомо, військові частини, які мають згідно зі штатом фінансові органи, ведуть бухгалтерський облік активів, капіталу, зобов’язань та господарських операцій. Необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, які причетні до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера з дотриманням порядку оформлення та подання до обліку відповідних документів зобов’язаний створювати саме керівник установи.

Отже, дієвість впливу першої педагогічної умови полягає в тому, що налагодження зв’язків між різними навчальними дисциплінами, їх інтеграція без порушення самостійності, унікальності, своєрідності, дозволяє об’єднати предметні знання, уміння, навички у галузі управління фінансово-економічною діяльністю органу охорони державного кордону (далі – ООДК) та комплексно їх застосовувати у майбутній практичній діяльності слухачів.

Готовність слухачів до практичного управління фінансово-економічною діяльністю в органах ДПСУ повинна розвиватись шляхом впро-

вадження у навчальний процес умов, які за своїм змістом наближені до професійної діяльності керівника ООДК. Мова йде про моделювання умов професійної діяльності, створення певних моделей ситуацій, у яких майбутній магістр на основі здобутих знань, вмінь і досвіду може практикуватися у розгляді та вирішенні фінансово-економічних ситуацій. Тому, однією з найбільш ефективних форм квазіпрофесійної діяльності, що сприяють розвитку економічної компетентності слухачів можна вважати імітаційне моделювання фінансово-економічних ситуацій на семінарських і практичних заняттях під час вивчення навчальної дисципліни “Фінансово-економічна діяльність ДПСУ”.

Так, прикладом реалізації другої педагогічної умови є проведення практичного заняття за темою “Кошторис бюджетної установи”, метою якого є:

формування у слухачів вміння щодо застосування методів планування дохідної та видаткової частин кошторису;

набуття слухачами практичних навичок щодо складання проекту кошторису доходів та видатків органу ДПСУ;

прищеплення слухачам розуміння важливості економічних знань для майбутньої професійної діяльності.

Під час практичного заняття слухачам пропонується, спираючись на свої теоретичні знання та використовуючи роздатковий матеріал, скласти проект кошторису доходів та видатків органу ООДК за загальним та спеціальним фондами Державного бюджету на наступний рік. У результаті проведеного практичного заняття у слухачів розвивається компетентність щодо порядку складання проекту кошторису, розгляду, затвердження та виконання кошторису доходів та видатків органів ДПСУ.

Загалом, впровадження другої педагогічної умови сприяє розумінню слухачами важливості одержання системи економічних знань, умінь і навичок та подальшого їх використання при складанні кошторису доходів та видатків ООДК на майбутній рік. Це, в свою чергу, створює можливість прийняття слухачами у своїй професійній діяльності оптимальних та раціональних управлінських рішень щодо своєчасного і повного забезпечення усіх сфер діяльності належними видами грошового, матеріально-технічного забезпечення,

спрямування бюджетних коштів на виконання першочергових завдань у сфері охорони державного кордону.

Важливою педагогічною умовою розвитку економічної компетентності слухачів є індивідуалізація фінансово-економічної підготовки майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України з використанням можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ).

Дослідження індивідуалізації навчання у вищій школі останніми роками значно активізувалися Годованюк Т. Л., Ельбрехт О. М., Карчевська Н. В., Сергеев С. М., Случайна Л. О. [4; 7; 8; 16]. Це пов'язано із пошуками шляхів модернізації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах з метою його оптимізації, підвищення ефективності, приведення у відповідність до світових освітніх стандартів та вимог до рівня професійної підготовки фахівців, що постійно зростають. Отже, упровадження педагогічних інновацій у цій галузі є одним із перспективних напрямків наукових досліджень, який потребує розвитку як на рівні навчального процесу в окремому закладі так і в масштабах всієї системи вищої освіти. Серед основних напрямків вирішення проблеми індивідуалізації сучасної вищої освіти дослідники Грод І. М., Малоіван М. В., Ставицька І. В. виокремлюють концепцію індивідуалізації навчання засобами ІКТ [5; 11; 17].

Для розвитку економічної компетентності слухачів нами пропонується використовувати під час їх навчання і підготовки до занять, опрацювання самостійної та індивідуальної робіт такі ІКТ: різноманітні онлайн-словники, довідники та безкоштовні вебінари на профільних інтернет-ресурсах, модульне середовище вищого військового навчального закладу.

Глобальна комп'ютерна мережа Інтернет, з її практично необмеженими можливостями збирання та збереження інформації, передавання її індивідуально кожному користувачеві швидко знайшла в науці, освіті, зв'язку, засобах масової інформації, а також в інших галузях людської діяльності. Певні труднощі використання ІКТ в освіті виникають у зв'язку з відсутністю не тільки методичної бази їх використання, а й методології їх розробки для освіти, що примушує слухача на практиці

орієнтуватися лише на власний досвід і вміння емпірично шукати шляхи ефективного застосування інформаційних технологій.

З метою подолання окресленої проблематики, слухачам надаються конкретні рекомендації щодо користування інтернет-ресурсом – <https://buhgalter.com.ua>, на якому вони можуть знайти найактуальнішу інформацію для працівників у бюджетній сфері. На даному сайті можна одержати професійні консультації фахівців редакції і офіційних органів у всіх спектрах питань, необхідних для забезпечення функціонування бюджетних установ і організацій: бухгалтерський і податковий облік в бюджетній сфері, складання всіх видів звітності, трудові відносини і оплата праці, надання платних послуг, кошториси, закупівля за державні гроші, кадри і юридичні питання; до кожного нормативного документу – коментар редакції; обґрунтовані відповіді на питання читачів. Також на сайті знаходяться посилання на iFactor (електронні версії бухгалтерських журналів), Factor Academy (дистанційне навчання на онлайн-курсах в різних напрямках), Бухгалтер 911 (все про бухгалтерський облік, оподаткування та звітність).

Модульне середовище дозволяє вирішувати цілий ряд завдань освітнього процесу:

- 1) викладання навчальних матеріалів будь-яких форматів (файли офісного пакету, відео, аудіо, зображення, тощо);
- 2) створення гнучкої структури представлення матеріалів та організації доступу до ресурсів кафедр;
- 3) тестування та оцінювання знань слухачів, курсантів та студентів;
- 4) ведення журналу оцінювання, статистики відвідувань, тощо.

Курс навчальної дисципліни “Фінансово-економічна діяльність ДПСУ” в модульному середовищі НАДПСУ представлено наступним чином: загальна інформація (опис дисципліни); робоча навчальна програма вивчення дисципліни; графік навчання (аудиторні – індивідуальні – самостійні – контрольні точки); шкала та порядок оцінювання; друковані та інтернет-джерела; чат (форум) для обговорення і консультацій; матеріали лекцій та групових занять з навчальної дисципліни; методичні рекомендації для проведення практичних та семінарських занять; тематика рефератів та методичні рекомендації

щодо їх виконання; засоби діагностики з навчальної дисципліни; додаткові матеріали та методичні рекомендації щодо організації самостійної та індивідуальної роботи слухачів (курсантів, студентів) з навчальної дисципліни; індивідуальні завдання.

Концептуальною основою модульного середовища навчання є наявність великої кількості різних наукових джерел та інформаційно-навчальних матеріалів, мультимедійних ресурсів, які задовольняють всі навчальні потреби слухачів. Це не витісняє традиційні методи і прийоми, але дозволяє наблизити методика навчання до вимог сьогодення.

Висновки. Отже, найбільш дієву роль у вирішенні проблематики ефективної фінансово-економічної підготовки майбутніх магістрів управління органами ДПСУ відіграє впровадження таких педагогічних умов розвитку у них економічної компетентності:

1) реалізація міждисциплінарного підходу у підготовці майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України щодо здійснення фінансово-економічної діяльності;

2) застосування у підготовці майбутніх магістрів до здійснення фінансово-економічної діяльності освітніх технологій імітаційного моделювання;

3) індивідуалізація фінансово-економічної підготовки майбутніх магістрів управління органів Державної прикордонної служби України з використанням можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Перспективами подальших розвідок у даному напрямку є проведення педагогічного експерименту щодо перевірки дієвості створених педагогічних умов розвитку економічної компетентності у майбутніх магістрів управління органами ДПСУ.

Список використаної літератури

1. Бурлаєнко Т. І. Використання ігрових форм навчання (практичний аспект) для формування економічної компетентності майбутніх менеджерів на прикладі дисципліни “Фінансовий менеджмент” / Т. І. Бурлаєнко. // Науковий вісник УМО. Серія : Економіка та управління. – 2016. – Вип. 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvumo_2016_2_5

2. Вітер С. А. Методичні аспекти формування економічної компетентності молодших спеціалістів у процесі фахової підготовки в агротехнічних коледжах / С. А. Вітер // *Science and Education a New Dimension : Pedagogy and Psychology*. – Vol. 7, 2013. – С. 36–41.
3. Висоцький С. В. Структура психолого-педагогічних умов формування пошуково-творчої спрямованості особистості у процесі навчання / С. В. Висоцький // *Науковий вісник Південноукраїнського державного університету ім. К. Д. Ушинського : збірник наукових праць*. – Одеса, 1999. – Вип. 8–9. – С. 90–94.
4. Годованюк Т. Л. Індивідуальне навчання у вищій школі : монографія. – К. : НПУ імені Драгоманова, 2010. – 160 с.
5. Грод І. М. Використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в індивідуалізації навчання майбутніх фахівців з інформатики / І. М. Грод, О. Й. Карабін // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка*. – 2013. – № 2. – С. 201–205.
6. Дивак В. В. Розвиток економічної компетентності директорів загальноосвітніх навчальних закладів засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В. В. Дивак ; “Ун-т менедж. освіти” НАПН України. – К., 2010. – 20 с. : рис., табл. – укр.
7. Ельбрехт О. М. Індивідуалізація навчання як засіб удосконалення професійної підготовки фахівців / О. М. Ельбрехт // *Педагогічна освіта : теорія і практика*. – 2012. – Вип. 11. – С. 46–49.
8. Карчевська Н. В. Індивідуалізація професійної педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів / Н. В. Карчевська, С. М. Сергеев. // *Духовність особистості : методологія, теорія і практика*. – 2014. – № 2. – С. 74–82.
9. Левчук Н. П. Сутність і структура економічної компетентності офіцерів управління органами Державної прикордонної служби України / Н. Левчук // *Педагогічний дискурс*. – 2016. – Вип. 20. – С. 122–127.
10. Максимчук Л. В. Педагогічні умови застосування інтерактивних технологій у підготовці майбутніх економістів-міжнародників / Л. В. Максимчук, Л. М. Романишина // *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. – № 1. – 2012. – С. 23 – 29
11. Малоіван М. В. Інформаційні технології на засадах принципу індивідуалізації самостійної навчальної діяльності студентів / М. В. Малоіван // *Ольвійський форум – 2014 : стратегії країн причорноморсько-*

го регіону в геополітичному просторі : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – С.156 – 157.

12. Манько В. М. Психолого-педагогічні умови підготовки студентів до засвоєння нових знань / В. М. Манько // Наукові записки : зб. наукових ст. Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова / укл. П. В. Дмитренко, О. Л. Макаренко. – К., 2000. – Т. XXXVI. – Ч. 4. – С. 66 – 74.

13. Овсюк Н. Формування економічної компетентності у процесі вивчення географії та основ економіки / Н. Овсюк // Географія та основи економіки в школі. – 2011.– № 1. – С. 37–41.

14. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навчальний посібник / [О. М. Пехота, В. Д. Будак, А. М. Старєва та інші]; за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти. – К. : Видавництво А.С.К., 2003. – 240 с.

15. Пузиенко Ю. В. Формирование экономической компетентности студента / дис. ... канд. пед наук : 13.00.01: / Пузиенко Юлия Владимировна. – Оренбург, 2007 – 165 с.

16. Случайна Л. О. Індивідуалізація навчання як спосіб підвищення ефективності підготовки студентів економічного ВНЗ з ділової іноземної мови / Л. О. Случайна // Творчий потенціал мовних кафедр в інноваційному розвитку дослідницького університету : зб. матеріалів міжкаф. наук.-метод. конф., 18 лют. 2014 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана”; редкол. : М. М. Гавриш (голова) [та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2014. – С. 132–135.

17. Ставицька І. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103> (21.12.12)

18. Таиров А. Р. Формирование экономической компетентности будущих журналистов в ВУЗе / автореферат дис. ... канд. пед наук : 13.00.08. – М., 2009. – Режим доступу : <http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-08/dissertaciya>

19. Тушко К. Ю. Педагогічні умови формування економічної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – 2009. – Режим доступу : <http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-04/dissertaciya>

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Дем'янюк Ю. А.

Левчук Н. П. Педагогические условия развития экономической компетентности у будущих магистров управления органами государственной пограничной службы Украина

В статье раскрывается содержание педагогических условий, при которых процесс развития экономической компетентности будущих руководителей органов охраны государственной границы проходит эффективно. В частности, выделяются приоритетные педагогические условия: реализация междисциплинарного подхода в подготовке будущих магистров управления органов Государственной пограничной службы Украины по осуществлению финансово-экономической деятельности; применение в подготовке будущих магистров по осуществлению финансово-экономической деятельности образовательных технологий имитационного моделирования; индивидуализация финансово-экономической подготовки будущих магистров управления органов Государственной пограничной службы Украины с использованием возможностей современных информационно-коммуникационных технологий.

Ключевые слова: *экономическая компетентность, педагогические условия, междисциплинарный подход, имитационное моделирование, индивидуализация, информационно-коммуникационные технологии.*

Levchuk N. Pedagogical Conditions of Economic Competence Development of Future Masters of the Management of the State Border Guard Service of Ukraine Authorities

Among the main problems of future masters of the State Border Guard Service of Ukraine training there are contradictions between the availability of professionally oriented educational disciplines regarding the economic competence development of future masters and the low level of their interdisciplinary integration. In addition, there is the need to implement the requirements for ensuring the practical orientation of the financial and economic training of the SBGS future masters of the administration and the inadequate usage of the potential of contextual

education. Normative requirements for implementation of information and communication technologies of training in higher military educational establishment and insufficient development of methodical recommendations on their interactive potential usage are also under the investigation. In order to eliminate these contradictions, there is a problem of finding and developing pedagogical conditions for the economic competence development of future masters of the management of the State Border Guard Service of Ukraine authorities.

The basis for the approach to identify a complex of complementary, interrelated and interdependent pedagogical conditions was the determination of the reasons for the low initial level of the motivational, cognitive, operational, and personal components development of the economic competence of future officers of the State Border Guard Service of Ukraine authorities, based on the results of the preliminary stage of the experiment. Using the methods of empirical research (observation, survey of listeners and the leadership officers of the State Border Guard Service of Ukraine authorities during the training period at advanced training courses, working out normative requirements, etc.), a list of fourteen pedagogical conditions was formed.

To determine the level of each pedagogical condition significance of the identified list, their expert evaluation by leading specialists of the financial and economic department authorities was carried out. According to the results of the expert assessment, the following pedagogical conditions were obtained. They are the implementation of the interdisciplinary approach in preparing future masters training of the State Border Guard Service of Ukraine authorities for providing financial and economic activity; application of future masters' training for the implementation of financial and economic activities of educational technologies simulation. In addition, there is the individualization of financial and economic training of future management masters of the State Border Guard Service of Ukraine authorities with the usage of modern information and communication technologies opportunities.

The article presents the substantive and procedural aspects of the pedagogical conditions, the introduction of which plays the most effective role in solving the problems of the economic competence development of future management masters by the State Border Guard Service of Ukraine authorities.

Keywords: *economic competence, pedagogical conditions, interdisciplinary approach, simulation modeling, individualization, information and communication technologies.*